

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

10 K

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“. Na naročila brez dopolnjenih naročnin se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglas in poslanice se računijo po Pečit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabrčček (odgov. J. Fabšič) tiska in zal.

Dolilno gibanje. Volilci!

Danes 14 dni, 13. junija, bo volitev poslancev v državni zbor.

Torej samo 14 dni nas še loči od dneva volitve! Hitro bo tu in treba bo na volišče!

Različne vesti prihajajo iz različnih krajev. Po nekaterih pojde vse na volišče, po drugih povdarjajo, da so siti in naveličani volitev ter da ne pojdejo volit.

Gledé na zopetne nove volitve treba z nova pribiti, da so bivši slovenski klerikalni poslanci s Šusteršičem na čelu so-krivi, da imamo zopet volitev v državni zbor.

V svojem oklicu na ljudstvo pa so bili ti ljudje še tako nesramni, da so rekli: da je že dovolj, če je delovala 4 leta zbornica po splošni in jednaki volilni pravici izvoljena. Torej še veselijo se nove volitve! . . .

Kar se pa tiče udeležbe na dan volitve, vemo za gotovo, da pojdejo klerikalci volit vsi do zadnjega moža. Niti besedice ni treba nobenemu verjeti, da ne pojde na volišče; vsi pojdejo. Če bi se v kakem kraju kaj kujali, pa jih nažene duhovnik na dan volitve na volišče. Tako je bilo pri klerikalcih vedno in tako bo tudi dné 13. junija t. l.

Vemo dalje tudi, da vsi oni volilci, ki mislijo voliti socialno-demokratske kandidate, pojdejo na volišče kot en mož! Prav potrditi se še hočejo, da spravijo kup kolikor mogoče obilo glasov.

Ostanejo torej še naši volilci, ki imajo voliti naše kandidate. Kakor bo dné 13. junija t. l. klerikalnim in socialdemokratskim volilcem prva skrb volitev, tako mora biti tudi naprednim volilcem prva skrb na ta dan — volitve!

Dnó 13. junija na volišče!
Sedaj ni več časa ugibati in razmišljati, kako bi bilo morda to ali ono boljše, sedaj ni več časa postavljati kandidate.

kakor bi jih hotel ta in oni, tretji in četrtri — marveč kandidate so tu; povdarjamo, dobri kandidate. Sedaj je čas, misliti le na volišče; treba iti volit!

Na volišču se merijo moči strank. Na voliščih se štejejo volilci strank, tisti, ki ostanejo doma, koristijo le nasprotnim strankam.

Zato: vse pomisleke, če jih kdo ima, v stran, naša DOLŽNOST je: iti volit na dan 13. junija t. l.

Naši kandidate so:
V Kraško-ajdovskem okraju je bil proglašen za kandidata

dr. Gustav Gregorin,
odvetnik v Trstu.

Ta kandidatura je bila sprejeta na znanje na shodu zaupnikov napredne stranke v Gorici.

V Goriški okolici kandidira od strani naše napredne stranke

Fran Kocjančič,
veleposestnik in podžupan v Podgori.

V tolimnsko-kanalskem okraju je naš kandidat

Andrej Vrtovec,
pasestnik in trgovec v Tolminu.

Volilci! Volite te može v državni zbor. V njih dobite dobre zastopnike interesov našega goriškega ljudstva!

Shod v Črničah.

V Sokolovi telovadnici se je vršil v nedeljo volilni shod, na katerem se je predstavil volilcem dr. Gregorin.

Zborovalce je pozdravil Virgil Toplikar, predsedoval je Fran Kosovel; na to je govoril kandidat

dr. Gustav Gregorin.

Razložil je krivičnost avstrijskega sistema, ki stremi za tem, da bi v državi ne zavladale normalne razmere, to je: da bi

faktična večina prebivalstva, ki je slovanska, prišla tudi do večine v parlamentu. Dokler ne pride slovanska večina države do primerne moči, tudi ni nade, da bi v parlamentu prišlo do urejenih razmer in do koristnega dela. V Avstriji mora priti do rešitve narodnega vprašanja in dokler ne pride do tega, moramo vstrajati v narodnem boju. Zato mora biti bodočemu poslancu dolžnost, da dela na rešitev narodnega vprašanja. V ta namen pa naj dela zopet na to, da se Jugoslovani in Čehi združijo za skupen boj. Pred vsem pa bi bilo želeli, da se naši slovenski poslanci združijo v en klub. Ker pa ob sedanjih napetosti ni mnogo nade v tako združenje, pa naj bi se sporazumeli za skupno delo vsaj za skupne koristi, a podlaga vsemu bodi narodno vprašanje.

Nato je govornik predložil zborovalcem vse one potrebe na narodnem, kulturnem in gospodarskem polju, katerim bo on — ako bo izvoljen — posvečal v prvi vrsti svojo pažnjo. Noče obljubljati, da doseže, ampak povedal je, za kaj bi se potegoval. Več ne more obljubiti nikdo; in če obljublja — farba. Stori to, kar je možno in skušal bo doseči, kar bodo volilci želeli.

Nato je govornik reagiral proti podtikanju v »Gorici«, češ, da on — sam priznava, da ne pozna potreb kmečkega prebivalstva. Tega ni nikoli rekel, kajti kakor odvetniku v Sežani in v Trstu in kakor politiku, ki že dolgo vrsto let deluje v javnem življenju, mu je bilo dovolj prilike za spoznavanje položaja kmečkega stanu. Pač pa je rekel na prejšnjih shodih, da malih lokalnih potreb posamičnih krajev ne more poznati, da se pa hoče vestno informirati. Takih potreb pa tudi njegov protikandidat ne more poznati, ker mu je n. pr. vipavska dolina popolnoma neznana.

Govornik je obljubil, da bo vedno v stikih z volilci in bo prihajal med nje tudi — po volitvah.

Potem se je izrekel z vso odločnostjo proti temu, da se vsakogar, ki ne pripada izvestni stranki, označa za sovražni-

ka vere. Uverjen sem — je vskliknil, — da ste vi vsi, ki ste tej moji izjavi tako odločno pritrjevali, danes izvršili svojo versko dolžnost, česar ne store mnogi, ki se bahajo, da so stebri verske stvari. Mi nismo nasprotniki vere, ampak tistega političnega klerikalizma, ki vmešava vero v politiko in ki hoče s pomočjo vere gospodariti v posvetnih stvarih. Ne iščem nikakih koristi za svojo osebo in se ne usiljujem; zavedam se, da je vestno poslanstvo težko breme. Stvari naši bi hotel koristiti, in če mislite, da vam bom mogel koristiti, volite me, ako ne — ostane nemo vsejedno prijatelj.

Zborovalci so z napetim zanimanjem sledili govornikovim izvajanjem in so mu vsakotoliko burno pritrjevali.

Predsednik se je zahvalil govorniku na zanimivih in jasnih izvajanjih ter je dal Gregorinovo kandidaturo na glasovanje. Vsi zborovalci so dvignili roke ob burnih živjoklicih. A ko je predsednik pozval, naj vzdigne roko, kdor je proti, ni se dvignila nobena roka.

Predsednik je naglašal, da Stepančiča ne morejo voliti že zato, ker vedo, da vstopi v Šusteršičev klub. Zato bomo kakor en mož volili Gregorina.

Ob splošnem odobravanju je predsednik s prisrčno zahvalo zborovalcem zaključil shod.

DOPISI.

Zdravišče Toplice na Dolenjskem. — Tukajšnje kopališče leto za leto napreduje. Število kopaliških gostov se množi tako, da je sedaj v mesecu majniku, ko je bilo večinoma deževno in hladno, narastlo število nad polovico obiskovalcev več kot prejšnja leta. Zdravilna moč gorkega vreica je znana daleč na okrog, zakaj tu sem prihajajo iskati si zdravja celo taki, ki imajo blizje svojega doma več termalnih kopališč, a jim ravno dolenjske Toplice še najbolj ugajajo. — Antona Bedene ni ustrašilo dolgo potovanje iz Brazilije (Amerika) v naše Toplice, da se tu

VELIKA VAS.

Roman. — Francoski spisal: Edgar Monteil.

Poslovenil: F. K.

(Dalje.)

»To se mi zdi ravno nasprotno,« odvrne Lucija, »jaz ljubim politiko.«

»Vi ljubite politiko!?« vzklikne Albert vesel.

»Da, imam jo za najzanimivejši predmet, saj ona veže naše najnotranje, kajti gre se za blaginjo in mir občetnjave.«

»Moji ljubi prijatelji,« pravi Crillon, »če bodo žene tako mislile in govorile, potem je Francija rešena. Le škoda, da pridejo te besede iz ust male reakcionarke, oznanjajo nam, da se bomo imeli v bodoče boriti z odločno sovražnico.«

»Kdo vam pravi, da sem reakcionar?« odvrne Lucija.

»Kot hči Monestrela — Monestrelovih, ki spadajo v »boljšo družbo« . . .«

»Toda k sreči nisem vezana, biti istih nazorov, kakor moji stariši.«

»Dobro, ta »k sreči« je imeniten,« vzklikne Allard.

»Gospoda moja, pijem na zdravje naše nove zaveznice.«

Vsi se dvignejo in trčijo z Lucijo, tudi Albert, njiju pogleda sta se vjela par sekund.

Albert je popolnoma pozabil odgovoriti na Anino vprašanje, katero mu je stavila ta, da se prepriča o njegovi raztresenosti.

Ko bom jutri sama z njim, mi ne uide, si je mislila Ana, mora mi priznati.

Toda prihodnjega dne je izvedela v neljubo presenečenje, da je Albert, ki je prvotno mislil ostati tu osem dni, zgodaj zjutraj odpotoval v Saint Marcellin nazaj.

To je vendar čudno, si je mislila Ana.

Ko je gospodična Crillon tako premišljevala in tisoč mnenj zavrgla, je pričela gospa Monestrel svojo hčer izpraševati.

»Prišla si včeraj pozno domu, bilo je že deset proč, kdo ve, kako dolgo bi še tam ostala, če ne bi prišla po te! Razgrajali ste grozno. Ali si se dobro zabavala?«

»Da, mama, bilo je jako prijetno.«

»Ali so bili tudi moški navzoči?«

»Da, več kakor žensk.«

»Poleg koga si pa sedela?«

»Med dvema Crillonovima soročnikoma.«

»Moškima?«

»Seveda.«

»Kako se pa pišeta?«

»Nisem si zapomnila imen, mama.«

»Kaj, ti ne veš imen svojih sosedov! To je čudno! In kaj sta govorila s teboj?«

»Ne vem več, bilo je mnogo govorjenega.«

»O čem pa?«

»Ne spominjam se več.«

»Govorili so gotovo neumne stvari, da si ne upaš povedati.«

»Kake neumne stvari, mama?«

»Že dobro, že dobro . . . Kaj ste pa jedli? Saj niste ves popoldan nehali. Kaj je torej bilo?«

»Vse, kar se dobi sedaj o tem letnem času.«

»Kar se sedaj dobi! Ali je to odgovor! Ali ste jedli ribe?«

Da, tunc.«

V tem trenutku je vstopil Monestrel.«

»Poslušaj,« pravi njegova žena, »pri Crillonovih so imeli včeraj tunc.«

»O, tunc, to je dobro, to imam rad. Kaj ste pa še imeli?«

»Ali mama, saj vendar veš, da si takih stvari ne zapomnim.«

»Kaj, ti si ne zapomniš, kaj ješ?« vpraša Monestrel začuden.

»Sicer nisem mislila na jed, ampak na to, kar sem slišala.«

»In kaj si slišala?« vpraša mati urno. »Kaj so govorili vse?«

Lucija zmignila z rameni.

»Le migaj z rameni! Če misliš, da ti zaupam! . . . Deklici, ki ne gre k spovedi . . .!«

Lucija ne odgovori, temveč zapusti hitro tiho sobo.

»Lep značaj ima, to se ji mora pustiti,« pravi gospa Monestrel jezno.

»Obed pri Crillonovih je bil jako bogat,« pravi Monestrel.

»Tako, ali si slišal o tem govoriti?« vpraša radovedno njegova žena.

»Da, pečivo so dobili iz Saint Marcellina, Allard je dal dva zajca, katera je sam ustrelil, kljub zametom, ki so bili pri snji teden. Gospa Crillon je zaklala purana, ki je bil pravi velikan, in še mnogo drugih stvari je bilo.«

»Kdo ti je pa pravil?«

»Josu.«

»Ali je bil tudi tam?«

»Ne, toda iti hočem v klub, tam izvem še več.«

reši mučenega trganja. Tudi mnogo drugih je zopet došlo: Hoffer pl. Wertfeld iz Časlave in Wehdler Alfred iz Šaibe na Češkem, Jožef Tasnič, Geržina Ludovik in Jerkovič Izidor iz Trsta, Glöckner Leopoldina z Dunaja in Kodron Josip, žel. uradnik z Zidanega mosta. Iz Ljubljane pa so tu gg. Cvetnič Leopold, poštni nadkontrolor v p., Prošenc Josip, zav. rav. z gospo soprogo, Tršan Albin pos., Matko Arko trgovec in Januš Alojzij bančni uradnik — in drugi iz raznih krajev Kranjske.

Iz kanalskega okraja.

Gorenjopolje. — Dopisnik »Prim. Lista« z dne 11. t. m. se peča opetovano z mojo osebo, kljub trditvi v dopisu, da se oni pod praporom S. L. S. ne zmenijo za take-le može. Čudno, prečudno! In vendar sem že predlanskem praznovanju jubilej, ko sem bil namreč 75tič v »katoliških« listih, kar je pač tudi v dokaz, da se me moji prijatelji z one strani radi spominjajo. Želim dober tek! Povsod iščete in stikate, da bi dobili kočnico za svoje brez-zobe čeljusti. Poznam vas — kakor, vas tudi drugi poznajo — in vaše hinavsko srce; vaše lajanje pa me pusti hladnega. Prezirajoče stopam mimo vaše obrekljive vrste in gotovi bodite, da me še bolj okrepljete v mojem delu. Delovati hočem še nadalje po svojih skromnih močeh v to, da izginejo sčasoma iz vrst našega naroda taki hinavski ljudje. Može rabi naš narod, ne kukavice-hinavce. Kdor vas pozna, ve, kakšen ne sme biti. Živite popolnoma po nauku onega, čegar geslo je: laž, obrekovanje, natolcevanje. Po vaših besedah in delih vas poznamo! Sicer pa: Le pustite, naj kričijo itd. — Dopisniku za danes le še to: Ojunači se in podpiši se. Poglejva se iz oči v oči. Hinavec napada iz zasede, junak nikdar! Na plan, tu se bojujejo sokoli!

Henrik Klavora.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Branice. — Čukovske slavnosti v Logu so se bili udeležili tudi naši čuki. Jedli in pili so na listke. Nekdo se je pohvalil, da je dobil dva porcijona, plačal pa ne ve, kdo da je. Čukovskega trobenta-rija smo tudi pri nas sili. Ne čez dan ne po noči ne dajo miru. Kakih 8 dni sedaj niso »plozali«, pravijo, da v znak žalosti, ker je neka Marijina hčerka v farovžu bolna. — Naš Šmid se tudi v cerkvi večkrat togoti in jezi ter grozi — ne vemo, kaj mu more biti. — Veselico mislijo napraviti čuki in sove; ne vemo, kaj bo na programu; morda pa bo katera iz družbe deklamirala Prešernovo »Nezakonsko mater«. — Gledé volitev se širokosti po gostilnah neki mešetar, pristaš Šmidov, ki je bil v šoli tam nekje v ulici Tje-gor. Rečemu mu: počasi, da se telce ne splaš! — Pričakujemo, da Šmidov škodljivi vpliv ne okuži tudi Štjaka!

Iz goriške okolice.

Osek. — (Franka in posojilnica.) Določeno časa ni stalo v »Prim. listu« ime Osek; toda to časi smo včakali pretekli teden. Kaj pa »Novi čas«? No, to nas prekleto malo briga ali imamo opraviti z novostrujarji ali z Gregorčičevimi pajdaši, pač pa nas briga poročilo o delovanju oseške posojilnice, ktero je v priobčenju v »Prim. list« poslal menda sam naš slavni načelnik posojilnice g. Franke. Srbelo ga je pod prsti seveda in ni si mogel kaj, da ne bi na koncu udrl po — naj bo torej po njegovem — »oseških liberalcih«. Pravi namreč, da ljudstvo spregleduje, kdo je pravi dobrotnik ljudstva. Liberalci da niso, še manj pa oseški. Ja, za božjo voljo, g. France, mi si ne znamo tolačiti, kam s tem prav za prav merite? Mari se hočete sam sebe — ker Vas noče nobeden drugi — hvaliti o svojem delovanju? Toda to ne more biti, ker če je imela posojilnica prebitek, ni to samo vaša zasluga ampak vseh, tudi »oseških liberalcev«. Za posojilnico smo delali vsi; saj so vendar »liberalci« v odboru, so denar vlagali ter si ga izposojevali. Kako torej vtemeljete svojo trditve? So Vam mogoče takozvani liberalci pri posojilnici na potu? Le povejte, si bomo vsaj znali pomagati!

Tako, tako! Ljudstvo je v tem oziru še zelo v temi. Koliko ljudi je še, kateri

ne vedo, da to če si kdo denar vsodi, je raditega ravno tako prost kot prej. Saj ga bo moral do vinarja vrniti. Še celo več! Če si kdo pri posojilnici denar vsodi, se mu s kupa vzamejo obresti za naprej. Ko pride čas plačanja obresti ter je slučajno dolžnik v slabem gmotnem stanju, da ne more takoj plačati, mu teko obresti od obresti. Ne rečemo, da ni to pravično, pač pa strogo in ravno zato ne ljudstvu v tako veliko dobroto, kot bi rad g. načelnik dokazal. In če mora torej vsak vse tako do zadnjega vinarja vrniti, zakaj bi bil potem zato komu v strahu?

Bilo je slučajev, ko je porok dolžniku radi njegovega nasprotnega političnega mišljenja odpovedal poročstvo in zato je moral dolžnik plačati dolg. Mislite si njegov položaj, ko je denar moral imeti vsled nepričakovane odpovedi poroka! Zakaj niste torej Vi, g. načelnik kot velik dobrotnik ljudstva, pomagal tem ljudem v tako kritičnem položaju? Vidite, ravno liberalci, t. j. tisti, o katerih pravite, da niso dobrotniki ljudstva, so bili tisti, ki so kmetom v takih slučajih pomagali! Vaše dobrote pa, o katerih se sam hvalite, Vam je ne priznava, ker je nimate. Ako pa mislite, da ste dobrotnik zato, ker ste dal neko podporo iz neke zapuščine nekemu, ki je tako bolan, da se hodi po krčmah pretepat, se tudi motite, ker to ni šlo iz Vašega žepa. Dober bi bil tudi čist račun o tistih podporah, kateri naj bi se predložil starešinstvu!

Prihodnjič enkrat, ko bomo bolj čas imeli, bomo poročali zanimljivo »dištorijo«, namreč, na kak način se je povspel naš slavni g. Franke do časti oseškega finančnega ministra! Več kmetov.

Iz Šempasa. — Slavno uredništvo Soče v Gorici zahtevam, da se po določilih § 19 tiskovnega zakona sprejme in objavi v listu soča« sledeči popravek glede dopisa iz Šempasa v Soči N. 57 z dne 18. maja 1911. Ni res, da je g. Peter Batič predlagal, naj se izvoli enega od klerikalne in enega od napredne stranke za Uda v Vol. Komisijo za predstoječo državno zbornsko volitev Res pa je, da je g. Vincenc Leban ta predlog stavil. Ni res, da je župan Jožef Krašan ta predlog dejal na glasovanje, kojega so vsi 13 navzočih zastopnikov brez nikake izjeme potrdili Res pa je, da omenjenega predloga ni stavil še, župan na glasovanje v navzočnosti 13 obč. starešin ampak v navzočnosti 14 zastopnikov Ni res, da je tukejšni obč. tajnik in ob ednem obč. zastopnik mogočni Jvan Batič povzdignil svoj ogromni glas, odbil predlog g. Lebana in že dopolnjeno potrditev dveh izvoljencev in rekel ukazajoč naj se vnovič predlaga. Res pa je, da je g. Jvan Batič kot starešina predlagal dva druga Uda Ni res, da je zapovedujoči tajnik Batič predlagal dva druga uda v omenjeno Komisijo, ki pa so se zahvalili Res pa je, da je g. Jvan Batič umaknil svoj predlog, ko je Franc Humar predlagal za Ude v Vol. Komisijo č. g. Blaža Grča in Jožefa Krašan župana Ni res, da je Šempaski Obč. tajnik Batič na sramoto župana in pa večini občinskih zastopnikov v Šempaski Občini res vsemogočen ki zamore potrdila več nego $\frac{2}{3}$ vseh občinskih zastopnikov odbiti. . . . Res pa je, da je po naši katoliški veri vsemogočen samo Bog. Županstvo v Šempasu dne 22. Maja 1911 Župan I. Krašan

Opomba uredništva: Priobčujemo ta dopis, dasi ne odgovarja zahtevam § 19. tisk. zak. — Prihodnjič objavimo drug dopis, ki pove, koliko resnice je v Batič-Krašanovem »popravku«.

Duhovniki v volilni borbi.

Pri vsakih volitvah stojijo naši duhovniki v volilni borbi. Kaj vse uganjajo! Kolikokrat taki politikujoči duhovniki izgovorijo po nemarnem Božje ime, koliko grehov storijo z zlorabo vere in cerkve v politične namene; kako škodujejo ugledu duhovskega stanu ter vajajo duhovsko sukno po blatu laži in obrekovanj!

Večkrat že smo morali povedati, kako sodijo razumni višji pastirji o takem politikovanju duhovnikov. Ker so sedaj zopet volitve tu in ker so gospodje zopet goreči, jim moramo poklicati znova v spomin besede dveh odličnih cerkvenih kmežov, škofov Careva in Bonomellija.

Njihove besede glasijo tako-le:

Dalmatinski nadškof Carev je bil pisal pred volitvami svojim duhovnikom: »Bodite pred vsem moške ljubezni, ne mešajte se v reči, ki vzbujajo ali vstvarjajo razpore, ne pozabite, da jutri bode pastirji premaganih in premagovalcev, Držite se svoje vesti, ali nobčne stranke«.

Kremonski škof Bonomelli pa je bil pisal:

»Meni je mučno, ako vidim duhovnika, ki se vrže v politično vrvenje in se udeležuje volitev, s katerimi v tesni zvezi je toliko osebnih koristij, toliko jeze in sovraštva, toliko obtožb in strankarskih obrekovanj. Duhovniška suknja se pri tem zmečka, ako se ne strga docela. Duhovnika v pravem duhu Kristusovem smatram kot moža miru in očeta vseh. Zato naj se on ne umešava v politične borbe, naj ne podpira te ali one stranke, tega ali onega kandidata, ker dušni blagor tega ne dovoljuje in njegov dušnopastirski in očetovski poklic se ne more strinjati s takim postopanjem.«

In kako je po Slovenskem?

Duhovniške suknje mečkajo in jih trgajo politikujoči duhovniki sami. Divja gonja je to, profanacija vere in cerkve, peklenska igra z notranjostjo človeka in brezsrčno izigravanje njega najplemenitejših čustev. . . . No, posledice naj si pripišejo samim sebi! Drugoga ne rečemo.

Naročajte, ponudite, ... zahtevajte in pijte samo . . . . .

Tolstovrško slatino,

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vin., kamor naročnik določi. — Naslov: Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Družba sv. Cirila in Metoda.

Na vsopredu veselice C. M. podružnice v Biljani je tudi točka: »Jupe cullote«, kuppet, katerega bode pela dama v novi modi oblečena. Igralo se bode novo delo domačina posneto iz laškega leta 1848. pod naslovom »Zaročenca«. Sploh bodo na vsopredu same zanimivosti in upamo na gotovo veliko udeležbo.

Za jubilejni šolski sklad so plačali: prof. Zupančič K 10, dr. E. Dereani K 25.

Iz nabiralnikov za družbo: hotel »zlati jelen« K 8'60, gostilna Ahac K 4, Kavarna Central K 12, gostilna Fon na Solkanški cesti K 13'80. Hvala!

Pri Marazu ob Soškem mostu se je bilo zbralo v nedeljo obilo občinstva, da prisostvuje veselici v korist C. M. D. prirejeni od pevmske podružnice. Občinstvo je bilo s prireditvijo prav zadovoljno; podružnica dobi precejšen prispevek. Prav tako! Vse prireditve v korist C. M. D. naj bodo dobro obiskane.

Domače vesti.

Nadvojvoda Leopold Salvator je dospel sinoči v Gorico inšpicirat tukajšnjo posadko.

Iz finančne službe. — Finančni deželni blagajnik oficijal Milan Paternoster v Trstu je imenovan deželnim blagajnikom IX. čin. razreda.

Podružnica N. D. O. v Gorici se zalvaljuje slav. občinstvu in vsem c. gg. ki so dne 21. maja darovali oziroma, preplačali vstopnino pri veselici in sicer: tv. dr. Mandič in tv. Sosič po 2 K. Gorjup 1 K, 2 tv. po 10 v, Hrabroslav Slamič 70 v, Ivančič & Kurinčič 1 K, en tv. iz Trsta 1 K 10 v, Štefan Kotnik 70 v, Turk 20 v, Plavzon Fani 50 v, N. Z. 70, N. I. 70 v, dr. Leupušček 70 v, Klum 70 v, Vovk 70 v, Bratuž 40 v, Anton Kuštrin 50 v, Josip Gorjanc 5 K, Kamušček, gostilničar 2 K, Ivan Kravos 2 K. Hvala tudi c. gospicam, za razprodajo šopkov in razglednic.

Izpitji za učiteljice ročnih del. — Te izpite so prestale pred komisijo na tukajšnjem ženskem učiteljskem Slovenke: Angela Devetak, Marija Godnič, Angela Klinc, Amalija Madon in Albina Srebrnič.

Detomorilka, ki je bila položila svoje mrtvo dete v škatlji zavito v tukajšnjo cerkev pri »Immaculati«, se že nahaja v tukajšnjih zaporih. — Piše se Pavla Hmelak, učiteljica v tolminskem okrajnem glavarstvu. Policija je iskala po številkah in črkah, ki so ostale na škatlji čitljive, ter dobila firmo na Dunaju, ki je poslala one škatlje v Gorico; tu so praskali tvrdo, ki je dobila one škatlje, komu jih je dala, in tako je bila zaslišana tudi Pavla Hmelak, ki je priznala, da je ona tista, ki je položila škatljo s svojim umorjenim detetom v omenjeno cerkev. Mlado Hmelakovo so pripeljali včeraj v tukajšnje zapore.

Ona dunajska tvrda se imenuje Albert Kubler. Ta je poslala škatlji št. 256. in 262. tvrdki Ivančič & Kurinčič v Gosposki ulici v Gorici. Škatlje sta bila dala neki družini v Gorici, odkoder so prišle v last dveh učiteljic. Ti dve sta bili zaslišani in Hmelakova je priznala zločin.

Hmelakova je službovala na Trnovem pri Kobaridu.

Občni zbor »Slovenskega bralnega in podpornega društva v Gorici« se je vršil v nedeljo. Obširneje poročilo priobčimo v soboto. V odbor so bili izvoljeni z vzklikom sledeči gospodje: preds.: dr. Peter Medvešček, odborniki Bačner Filip, Cotič Peter, Dellabona Ferdo, Fabčič Josip, Kravos Ivan, Obidič Anton, Poljšak Viktor, Pinter Ferdo, Rijavec Leopold, Turk Mihajlo. Namestniki: Plesničar Franc, Kenda Josip, Mlekuž Karol. Pregledovalci računov: Bajec Alojzij, Prinčič Karol, Hrovatin Jos. Razsodniki: Ferfila Franjo, Sotler Ivan, Seidl prof. Ferd., Musič Josip, Urbančič A.

Kako drži Gregorčič dano besedo. — Iz Gorice: Deputacija goriških c. kr. poštnih uslužbencev je bila šla pred časom do samega prečastitega dr. Gregorčiča poprositi, da bi na Dunaju se zavzel in pripomogel za vsaj nekoliko zboljšanje njihovega gmotnega stanja v težkem poklicu. Prizadeti sedaj lahko povedo, kako jih je gospod doktor sprejel, kako kavalirsko se jim klanjal od veseleja, laskavo dobri- kal in prilizoval ter mogočno kimal in pritrjeval, končno pa slovesno vse obljubil in zagotovil, da hoče na Dunaju zastaviti vse svoje moči in upliv za ugodno izvršitev te krvavo potrebne akcije. Tim bolj bodite povoljnega rezultata gotovi, tako je povdaril, ker je že pretežna večina parlamenta za ta predlog. Dobro! tako je torej ta gauntuomo slovesno obljubil in vsej deputaciji zagotovil.

A kako se je ta slavni viteški poslanec na Dunaju obnašal in glasoval, ko je dal referent Prohazka svoto 47 mil. K kot predlog v zboljšanje gmotnega stanja poštnih uslužbencev na glasovanje? Ni li bil med najprvimi ravno isti dr. Gregorčič in poslušni njegov kolega svetnik Fon, ki sta glasovala za odklonitev, t. j. proti temu predlogu?! Sramota. Za povišanje plač duhovnikom se je tako uneto potegoval. — Za reveža pa nima srca. Glede tega vitežkega Gregorčičevega čina pa vsem, od najvišjega do najnižjega poštnega uslužbenca, bodi v mestu ali na deželi, in vsem, ki z njimi simpatizirajo, priporočamo, da ta dva mož-beseda klerikalna kandidata dobro zaznamvajo ter jih pri volitvah bogato z obrestmi vred za obljubljeno in skazano pomoč poplačajo. Da me vsi umejete? Prizadeti.

Cesarjeve besede na duhovščino. — Dne 26. novembra 1908. se je bilo poklonilo cesarju duhovstvo vseh veroizpovedanj, da mu izrazi svoje častitke k šestdesetletnici vladanja. Cesar je na udanostno izjavo kardinala Gruscha, ki je vodil katoliške škofo in prelate, rekel med drugim tudi to-le: »Vsakdanje skrbi bodo ljudi vedno delile, prepini in stranke so neizogibne. Vaše poslanstvo je na tem, da učite ljudi spravljenosti in miru, katerega svet ne more dati. Vera je ona trdnjava, v kateri najde vsak v viharjih življenja in v borbah obrambo in oporo. V poučevanju vere in v izvrševanju svojega poklica se smete vedno zanašati na obrambo državne moči.«

Zvenele so te besede po celi državi, ali naši politikujoči gospodje nunci si jih niso zapomnili. Zapomnijo si le tisto, kar jim izborna služba v posvetne in osebne namene . . . Spravljenost in mir! Koliko nespravljenosti in nemira zasejejo klerikalci prav pred volitvami! Kako udrihajo v cerkvah po svojih političnih nasprotni-

kih in kako ostudno lažejo klerikalni listi posebno ob volitvah. — Kdor seje nemir, bo žel vihar. Ta vihar pride in porazi sejalice nemira!

Nemški kandidat v Gorici. — Nemci so dali nabiti po Gorici lepake »Aurif« 1, ki kliče nemške volilce na shod dne 2. junija t. l., na katerem, postavijo svojega kandidata za bližnje državnozbornske volitve. V oklicu pravijo, da jih kliče na volišče narodna in patriotska dolžnost.

Nemški kandidat bo najbrže Adolff Kropsch, vpokojeni inšpektor južne železnice.

Iz Št. Andreža je bil v »Prismojencu« lažniv dopis, da so se tam norčevali iz žuljev našega kandidata Kocjančiča. Nikdo se ni norčeval, marveč prav lepo so se pogovarjali in prijateljsko menjili med seboj. Nikdo ni imel namena žaliti g. Kocjančiča. Ko se je pogovarjal Kocjančič s kmeti, je bil pri sosedni mizi znani klerikalni profesor! — V Št. Andrežu pričakujejo sedaj Fona z žulji, da jih pride pokazat. Radi bi videli n. pr. tiste žulje, ki jih je dobil od kljuk, ko je prosil okoli za pošto v Št. Andrežu!!

Binokostna veselica v Postojnski jami. — Na binokostni pondeljek dne 5. rožnika se bo vršila ob 2. uri popoldne v Postojnski jami običajna jamska slavnost. Štiri godbe, med njimi železničarska z Dunaja in mestna iz Pulja bodo svirale v raznih dvorana, kjer bodo rajali neutrudljivi plesalci in plesalke. V jami bode uradovala c. kr. jamska pošta, katere posebnost je ta, da pritisne na vsako tam odano razglednico jamski poštni pečat. Tudi za telesni blagor jamskih posetnikov bode kar najbolj preskrbljeno. Posebni vlaki bodo vozili po znatno znižanih cenah iz Ljubljane, Trsta Reke, Pulja, Gorice in Krmína in posebni parobrodi iz Benetk bodo imeli železniško zvezo v Trstu. Bajni podzemeljski svet v Postojni bode vseskozi slavnostno električno razsvetljen; veselica se vrši pri vsakem vremenu. Vstopnina v jamo je znižana na 2 K na osebo.

Poseben vlak odhaja iz Gorice ob 8. uri 26 minut dopoldne ter se vrne ob 11. uri 31 minut zvečer.

Klerikalci — prijatelji šole. Jezni so in ohnijo po svojih listih, ker smo rekli, da so nasprotniki šol, ki hočejo n. pr. na Tolminskem kar zapreti nekaj ljudskih šol. V svoje opravičenje so pokazali zopet na Šolski Dom in celo na slovenske paralelke na tukajšnji gimnaziji! — Odgovor: Če bi bilo šlo počasi po Gregorčičevo na šolskem polju, bi imeli — kurnik ne Šolski Dom. Za Šolski Dom so storili največ napredni možje, klerikalci ga znajo le nesramno izkoriščati v svoje namene in barantajo z njim v škodo Slovencev na drugih poljih. O slovenskih paralelkah naj pa kar molčijo! Kakorhitro otvori nadškoji svojo gimnazijo z nemškim učnim jezikom — bodo proti slov. državni gimnaziji!

Tujec na slovenski zemlji. — Iz Podmetca nam pišejo, da je kupil neki Italijan, tam od Padove, neko posestvo, sedaj namerava kupiti pa še svet, da sežida tovarno. Tam je na razpolago tudi vodna moč. — Ali ni premožnega Slovenca ali denarnega zavoda, ki bi to preprečil?

Zidarji v Gorici so začeli včeraj popoldne stavkati. Zahtevajo precej poviška plače in pol ure manj dela. Takoj ko so začeli stavkati, so imeli zborovanje v »Centrahu«. Bajje stavijo jednake zahteve do svojih gospodarjev pomočniki raznih drugih strok; če ne bodo uslišani, začno stavkati tudi ti.

Toča in klerikalci. — Toča je napravila letos že precej škode po raznih krajih v naši deželi. Tako je padla tudi v Selo ter napravila škodo. Selo v Vipavski dolini je napredna vas, zato pa so imeli sosedje klerikalni Batujci veliko veselje, ker je toča zadela Selo. Veliko je bilo to veselje ali kratko. Kmalu potem je pobila toča v Batujah. Začuden so gledali pristaši slovitega nunca Naceta, kako da se predrzne toča napraviti v Batujah škodo na drevju in v vinogradih. Tako pobožni so Batujci, tako lepo capljajo za svojim »dušnim pastirjem« in vendar jim ne priznane toča, dasi bi pač smeli pričakovati od »gospoda«, da ustavi točo ter jih obvaruje nesreče. Kaj pa to — so se vpraševali in interpelirali so nunca Naceta radi toče. Revez ni vedel, kaj odgovoriti; je

bil res v zadregi. — Ljudem natvezajo bajke, da so klerikalci pri Bogu posebno dobro zapisani ter da jih ne zadene nobena nesreča, če bodo v farovski stranki — ali zadene jih na to ravno tako kot druge. — Škodoželjnost je maščevana; toča je padla tudi v Batujah. Morda pa počasi klerikalni Batujci vendar le sprejedaajo! Čas bi bil!!

Sejmarski sleparji v Gorici. — Po dolgem času je bil zopet otvorjen živinski trg v Gorici. Bilo je precej živo na živinskem trgu. Med kupčevalci se je nahajal tudi priletan mož Ivan Brankovič iz Sempasa. V žepu je imel 240 K, s katerimi bi bil rad kupil kravico. Kar se mu je približal neki možak ter ga lepo prijazno vprašal, kaj kupuje. Brankovič mu je povedal, da bi rad kupil kravico. Oni neznanec ga je povabil k »rusi hiši«, češ, da je tam nekaj krav na prodaj. Sel je z njim. Proti koncu drevoreda pa jima stopi nasproti nakrat neki drug človek, razburjen, ki je rekel, da je izgubil 2000 K ter da sta jih mogoče našla ona dva, ki sta šla po poti za njim. Brankovičev spremljevalec je hitro pokazal denarnico ter rekel, da ni nič našel ter torej nima njegovega denarja. Na to je zahteval oni tujec od Brankoviča, da tudi on pokaže denarnico. Ko je to storil, sta mu jo iztrgala iz rok ter zbežala. Ubogi Brankovič ni mogel za sleparjema, pomoči pa tudi ni bilo nobene blizu. Ona dva sleparja sta možaka v srednjih letih. Sejmarski sleparji so se bili pokazali v Gorici lani na trg sv. Andreja. — Polcija v Gorici mora pač poskrbeti, da se ne bodo dogajali več enaki slučaj! — Kdor pa pride kupovat živino, naj bo previden ter ne hodi nikamor proč z živinskega trga!

V Krmínu se je vršila v nedeljo velika slavnost; ta dan je bil Krmín oficijelno proglašen za mesto.

Gorelo je včeraj opoldne pri kmetu Brunatu na Rafutu v Gorici. Zgorelo je velik kup sena.

Sokolski vestnik.

Brje. — Odsek črniškega »Sokola« v Brjah je priredil dne 21. maja s 16 člani v kroju pešizlet v Šmarje, Vel. Žabljice in Dobravlje. Ob ti priliki se je nabralo za nabavo Sokolskega orodja 10 kron 25 vinarjev. Najsrčnejša zalivala vsem darovalcem posebno pa g. Breščaku gost. v Dobravljah, ki je daroval za sosednega »Sokola« sam 1 krono. Na zdar!

Občni zbor »Sokola« v Kobaridu se bo vršil dne 17. junija t. l. na dvorišču g. Alberta Mašere, in sicer zvečer ob 9. uri. Občnega zbora se udeleži organizator Sokolskih društev brat dr. Irgolič.

Drugi dan 18. junija v nedeljo bo ples.

Zveza narodnih društev.

Gradišče pri Renčah. — Pevsko inbralno društvo na Gradišču priredil dne 5. junija t. l., t. j. na binokostni pondeljek, velik javen ples na dvorišču gosp. Alojzija Kerševana. Morebitni prebitek se vporabi za spominsko ploščo pesnika Simona Gregorčiča, kateri je bil ustanovitelj imenovanega društva. — Toliko v znanje sosednim društvom v okolici. — Bratski pozdrav!

Bralno in pevsko društvo v Brjah naznanja, da bo imelo veselico dne 25. junija (in ne 18. jun.) in to radi Sokolskega izleta v Dornberg. Na zdar!

Iz Svetega pri Komnu. — Dne 25. t. m. smo ustanovili v Svetem pevsko inbralno društvo »Draga«. Ker je naša vas precej velika in ljudstvo ukaželjno, je bila nujna potreba, da smo za napredek stopili korak naprej. Glavna zasluga pri tem je g. Josipa Kovačiča, vnetega moža v dobrobit občine. Ker je naša mladima zelo ukaželjna upamo, da se tega prekristnega društva tesno oklene. Petje se bode gojilo ob sobotah večer in nedeljah zjutraj. Kmalu se bode tudi v naši vasi razlegala vbrana domača pesem. Društvo je sklenilo pristopiti »Zvezi narodnih društev« v Gorici. Želim novemu društvu obilo uspeha za prosveto!

Gojače. — Gotovo ni izginila iz spomina slavnega občinstva novica, da namerava prirediti bralno društvo v Gojačah s svojim pevskim zborom prvikat veliko veselico z jako lepim vzporedom

na 11. junija t. l. — Ker ta prireditev ni več le namera, ampak gotova stvar, naznanjamo vsem ljubiteljem dobre in prijetne zabave še enkrat, da bodeta v programu dve jako lepi točki, kateri bodeta zanimavi pravzaprav vsakega: Ant. Förster »Ljubica« in narodna igra s petjem: »Revček Andrejček«. Petje v igri bo spremljal vojaški orkester iz Gorice. — Natančen program priobčimo.

Upamo torej, da ne pozabite na to veselico, ampak da jo pridete v velikem številu pogledat, ker to zasluži in ker veselica brez ljudi je duša brez človeka. Torej 11. junija vsi v Gojače!! Odbor.

Goriška kolesarska zveza.

Cestna dirka Kobarid-Tolmin, katero priredi kolesarsko društvo »Gorica«, se bode vršila nepreklicno v nedeljo dne 16. julija t. l. — Bratska društva so naprošena, da izvole to uvaževati pri svojih prireditvah. Odbor.

Kolesarsko društvo »Gorica« priredi v nedeljo 4. junija 1911. svoj IV. društveni izlet v Postojno. Odhod ob 5. uri zjutraj.

Kolesarsko društvo »Gorica« priredi v pondeljek dne 5. junija t. l. izlet v Podgoro. — Zbirališče društvena kavarna Central. — Odhod ob 2. uri popoldne. — Rednik: Slavko Šimjoi. — Oprava kolesarska. — G. člani so naprošeni, da se tega izleta polnoštevilno udeležijo. Zdravo! Odbor.

Politični pregled.

Krščanski socijalci in državnozbornske volitve. — Strankarski razpor v krščansko-socijalni stranki na Dunaju zavzema vedno večje dimenzije. Tako je celo minister dr. Weisskirchner sam izjavil, da je stranka v slučaju, če takoj ne pride do edinosti, v veliki nevarnosti. 27. t. m. je vložil neki bivši dunajski magistratni uradnik ovadbo na državno pravdnitvo proti Gessmannu, princu Lichtensteinu in Bielhaweku radi nepostavne agitacije. Omenjeni trije so namreč obljubili nekemu krščanskemu socijalcu prav mastno službo, če se drži oficijalne kandidatne liste.

Kdo je železniški minister? — Pred kratkim je bil imenovan ministerski tajnik Gintl v železniškem ministerstvu za sekcijskega načelnika. Enajst tajnikov je preskočil. Gintl je Bienenroth ljubljenec. Ko se je tel 11 tajnikov hotelo pritožiti pri žel. ministru, se jim je reklo, da minister nima z njimi o tej stvari kaj govoriti!

Razne vesti.

Dr. Hinkovič obsojen. — V procesu Hinkovič v Zagrebu je bila včeraj razglašena razsodba. Obtoženec dr. Hinkovič je bil radi zločina obrekovanja v smislu § 9 kazenskega zakonika in zločina motenja javnega miru v smislu § 300 spoznan krivim in obsojen na 6 mesecev težke ječe in v plačenje sodnih stroškov. Branitelji so prijavi pritožbo ničnosti in vsklíc.

Radi te obsodbe so bile demonstracije v Zagrebu.

Izid občinskih volitev v Idriji. — V nedeljo so se vršile v Idriji občinske volitve. V I. razredu je bilo vseh 10 odbornikov izvoljenih naprednjakov; v II. razredu so dobili pristaši S. L. S. 8 mandatov, 1 mandat napreden obrtnik, 1 mandat socijalist; v III. razredu so dobili vseh 10 odborniških mest socijalisti.

Drugi hrvatski tabor v Istri. — V proslavo 40 letnice prvega hrvatskega tabora v Istri se je vršil minuli praznik, dne 25. t. m. v Kastavu velik narodni tabor, katerega se je vdeležilo do 10.000 ljudi iz cele Kastavščine, Reke, Opatije itd.

Taboru je predsedoval dež. posl. dr. Pošič. Govorili so poleg dr. Pošiča kastavski nadžupan Kazimir Jelusič, ki je prisostvoval že prvemu hrvatskemu taboru, Vjekoslav Spinčić in dr. Orlič. Sprejete so bile sledeče resolucije:

1. Poziva se c. kr. vlado, da ukrene potrebno, da se uvede tudi za dež. zbere splošno in enako volilno pravico.

2. Zbrani narod zahteva uvedbo hrvatske poročne za hrvatske obtožence, ter popolno enakopravnost jezika posebno pri sodnji in drugih c. kr. oblastnjah.

3. Zbrani narod zahteva, da se stori vse možno, da se ujedini v eno politično upravno celoto vse slovenske in hrvatske dežele habsburške monarhije.

Hrvatski narod, zbrani dne 25. maja 1911 na bregu sv. Mihaela pri Kastvu, pozivlja c. kr. vlado, da izvede recipročno zagrebškega vseučilišča.

Potem ko je govoril dr. Antončič o slogi med Hrvatimi in Slovenci, Pavel Žarič v imenu hrvatskih kolonistov v Ameriki in g. Rujan v imenu čeških Hrvatov, je dr. Pošič zaključil to veličastno narodno zborovanje.

Zrakoplovna tekma Pariz-Rim. — Zrakoplovne tekme »Pariz-Rim« se udeležuje dvanajst aviatikov in sicer Garras, Beoumont, Vidart, Kimmerling, Manisero, Weymann, Frey, Eevel, Bathant, Cayet, Bielovučič in Molta. — Ta poslednji je odletel 28. t. m. ob 7/4 zjutraj.

Nevarna smrt nevarnega tatu. — Famosni tat Jurij Tamers v Newjorku je bil prišel pred kratkim iz ječe. Hitro se je lotil zopet krasti. Splezal je bil na streho nekega bogatega trgovca s perzijskimi preprogami, hoté priti v notranjost hiše skozi stekleno okno na vrhu. Ko se je hotel spustiti skozi odprto okno v hišo, ter se je bil pritrtil v to svrhu na vrh, se je nakrat okno zaprlo ter ušlo tatu za vrat. Umrl je z glavo vrh okna in s telesom, vjesečim v hišo.

Požar, ki je trajal 52 let. — V Ameriki so pogasili te dni požar, ki je trajal 52 let, in sicer od meseca februarja 1859. Ogenj je polagoma uničeval rudnik fosilnega oglja, ki se nahaja v Summit Hillu v Pensilvaniji. Pred dobrim letom je menil nekdo, da bi oni, ki ugasi ta ogenj, storil dobro delo. Požar je uničil v 52 letih za 125 milijonov vrednosti oglja. Osnovalec se je društvo, ki je ognju ustavilo pot s 300 m dolgim glinastim zidom. To delo je stalo 1.250.000 frankov. Delavci so trpeli od strašne vročine; delali so po 30 minut pa so prekinili; največ je delal delavec 4 ure na dan.

Samomor. — Friderik Majcen, star 23 let, skladiščnik pri tvrdki Mezger & Co. v Trstu si je včeraj ob 4. uri popoldne v skladišču omenjene tvrdke v slobodni luki izstrelil iz revolverja tri krogle v glavo. Bil je takoj mrtev.

katera skrbi za zdravo kožo in hoče izbiti se peg ter ohraniti nežno in mehko kožo ter belo polt, se univa le z

Dama,

lijtnim mlečnim milom, (znamko konjiček tvrdke Bergmann & drug Teschen na Elbi.)

Komad po 60 vij. se dobi v vseh lekarnah, mirodninah in prodajalnah parfumov.

Birmancem

priporočamo

svojo veliko izbero izgotovljenih oblek

tvrdka

J. Medved Gorica.

